

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 OSLO

Dato: 30.09.2021
Deres ref.: 21/3640
Vår ref.: 2021/8842 BIRGIBRO

Svar på høring – forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven mm.

Universitetet i Oslo (UiO) viser til brev fra Kunnskapsdepartementet 2. juli 2021 om forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven, fagskoleloven og opplæringsloven. Studentparlamentet ved UiO og UiODoc, interesseorganisasjonen for stipendiater og postdoktorer ved UiO, har utarbeidet egne svar på høringen. Disse ligger vedlagt.

Innledningsvis vil UiO minne om innspillet vårt til høringen av NOU 2020:3 Ny lov om universiteter og høyskoler. Vi mener prinsipielt at detaljeringsgraden i regelverket må ned. På flere områder har utviklingen gått motsatt vei, for eksempel ved bestemmelsen om to sensorer på eksamener med gradert vurderingsskala, som trer i kraft i august 2022. Dette er et eksempel på en bestemmelse som er altfor detaljert. Myndighetene må ha tillit til at institusjonene finner gode løsninger selv, og at vi tar initiativ til samarbeid der det er behov for det.

Universitets- og høyskoleloven bør i enda større grad innrettes mot å regulere i det store og ikke i det små. Hensynet til nasjonal standardisering kan svekkes, men vi vil argumentere for at en felles UH-lov må være en rammelov som gjør det mulig å ivareta hensynet til mangfoldet og i sektoren og virksomhetenes egenart.

Denne høringen innebærer at et nytt saksfelt tas inn i loven, permisjon fra studieprogram, og at blant annet spørsmål om individuell tilrettelegging reguleres mer detaljert enn tidligere. UiO mener at lovregulering ikke burde være det første verktøyet departementet griper til i denne forbindelsen, men heller tilbyr veiledning og inviterer til samrådning blant institusjonene.

Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen

UiO støtter forslaget om å samle alle oppgaver knyttet til godkjenning og vurdering av utenlandsk høyere utdanning i ett organ. Det kan bidra til å samordne praksis og kompetanse på feltet og kan også bidra til å gjøre NOKUTs rolle som tilsynsorgan tydeligere.

Klage over godkjenningsvedtak – klagenemndas kompetanse

UiO har ingen kommentarer til dette punktet.

Universitetsdirektøren

Postadr.: Postboks 1072 Blindern, 0316 Oslo
Kontoradr.: Lucy Smiths hus,
Problemveien 7, 9. et., 0313 Oslo

Telefon: 22 85 63 01
Telefaks: 22 85 44 42
postmottak@admin.uio.no
www.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

Faglig oppfølging av studentene – utdanningsplan

I innspillet til Aune-utvalgets rapport foreslo UiO å fjerne bestemmelsen om utdanningsplan fra loven, siden den ikke har hatt den ønskede effekten og siden dette saksområdet bør ligge til institusjonene. Det nåværende forslaget understreker at reguleringen blir for detaljert.

Institusjonene kan gis en generell føring om å arbeide for bedre studentoppfølging, økt gjennomstrømming og redusert frafall gjennom tildelingsbrevet, men det bør ikke lovfestes hva som skal være institusjonenes verktøy i dette arbeidet.

Universell utforming

UiO har ingen kommentarer til dette punktet.

Individuell tilrettelegging ved funksjonsnedsettelse mm.

UiO har ingen kommentarer til dette punktet.

Tilrettelegging ved graviditet og etter fødsel

Til forslaget om ny § 4-3 b mener UiO at det ikke går klart nok frem at det også for studenter med omsorg for mindreårige barn må gjøres en individuell vurdering av behovet for tilrettelegging. Det å ha barn behøver ikke føre til ulemper i studiet, men noen studenter med barn vil møte situasjoner hvor de har behov for tilrettelegging, for eksempel ved tildeling av praksissted.

UiO støtter de foreslåtte omformuleringene i § 4-5 om tilrettelegging for gravide studenter og studenter med omsorg for barn. Vi vil dessuten spille inn en annen problemstilling til vurdering hos departementet.

§ 4-5 første ledd sier at en gravid student har rett til utsatt eksamen hvis eksamensdatoen er i perioden mellom tre uker før termin og seks uker etter fødsel. Femte ledd sier at institusjonene skal bruke arbeidsmiljøloven § 12-4 så langt den passer, og denne bestemmelsen sier at etter fødselen skal mor ha permisjon de første seks uker, med mindre hun framlegger legeattest om at det er bedre for henne å komme i arbeid.

UiO får jevnlig spørsmål fra studenter som ønsker å avlegge eksamen like før eller i de første ukene etter fødsel, for ikke å tape studietid. Dette er en krevende fase å avlegge eksamen i, og det kan oppstå vanskelige avveininger knyttet til tilrettelegging. Spørsmålet vi oppfordrer departementet til å vurdere er om studentmødrene har den samme plikten til permisjon de første seks ukene etter fødsel, samt rekkevidden av institusjonenes tilretteleggingsplikt i disse tilfellene.

Permisjon

UiO støtter ikke forslaget til § 4-3 c om permisjon. Vi har forståelse for ønsket om å klargjøre studentenes rett til permisjon, men mener at den foreslåtte bestemmelsen er altfor detaljert og ikke tilstrekkelig utredet. UiO vil likevel kommentere noen problemstillinger ved forslaget.

De angitte permisjonsgrunnene i forslaget til første ledd kan ikke leses som en uttømmende liste. For eksempel skal verv i studentpolitiske organer gi grunnlag for permisjon, mens verv som folkevalgt ikke omtales. Som eksempel på «tungtveiende grunner» nevner høringsnotatet toppidrett, men begrepet brukes vanligvis om tyngre saker på nivå med sykdom, fødsel og omsorgsoppgaver. UiO har dessuten ordninger for kortvarige permisjoner uten krav til dokumentasjon, noe som kan være i strid med forslagetets første ledd, siste setning.

Forslaget til andre ledd om varighet er såpass åpent formulert at det i realiteten framstår overflødig. Det kan framstå paradoksalt at departementet i andre deler av høringsforslaget legger til grunn at studenter skal vurderes individuelt, mens denne bestemmelsen gir alle permisjons-søkende det samme svaret. Dersom man på forhånd antar at permisjonen strekke seg over mer enn to semester, for eksempel ved alvorlig sykdom, framstår en ekstra søknadsrunde som en unødvendig belastning.

Forslaget til tredje ledd, som innebærer at alle studenter, ikke bare studenter i foreldrepermisjon, skal beholde studieretten og søke om å få avlegge eksamen i permisjonstiden, er problematisk. Studenter i foreldrepermisjon har fått anledning til å registrere seg i permisjonsperioden for å beholde studentrettigheter, for eksempel studentbolig. I øvrige saker innvilges permisjon for studenter som har behov for et kortere eller lengre opphold i studiene. For studenter som ikke har anledning eller kapasitet til å studere på fulltid, har UiO ordninger for nedsatt studieprogresjon.

UiO støtter ikke forslaget i fjerde ledd om å lovfeste retten til permisjon av faglige årsaker for studenter på 2-årige masterprogram eller på de to siste årene i et integrert 5-årig masterprogram. Det er særlig denne bestemmelsen som viser at detaljeringsnivået i forslaget er for høyt. Det kan for eksempel framstå vilkårlig å forskjellsbehandle femårige masterprogrammer og seksårige profesjonsutdanninger. Det er heller ikke åpenbart at studenter på bachelornivå skal ha andre rettigheter enn studenter på masternivå.

Forslaget til femte ledd er i tråd med etablert praksis, men med en såpass detaljert lovbestemmelse er det ikke nødvendigvis gitt at institusjoner har behov for egne forskriftsbestemmelser. UiO stiller ellers spørsmål ved avgrensningen av denne bestemmelsen med hensyn til studienivå; vi antar at den gjelder for studier på bachelor- og masternivå, ikke for ph.d.-nivå.

UiO foreslår i stedet følgende formulering:

(1) Studenter kan innvilges permisjon fra studiene ved tjeneste etter forsvarsloven § 17, verv i studentpolitiske og folkevalgte organer, ved sykdom, ved graviditet, fødsel og omsorg for barn, jf. § 4-5, og ved andre tungtveiende grunner.

(2) Institusjonene kan gi forskrifter om permisjon med hjemmel i denne bestemmelsen.

Institusjonenes regler i lokale forskrifter – behov for gjennomgang

UiO har ingen kommentarer til dette punktet.

Institusjonenes læringsmiljøutvalg

UiO har ingen kommentarer til dette punktet.

Omstrukturering av lovens bestemmelser om læringsmiljø

UiO har ingen kommentarer til dette punktet.

Institusjonenes klagenemnd

Til to alternative § 5-4 om klage og førstegangsbehandling av enkeltsaker er UiO enige i at navnet «klagenemnd» er uheldig i saker hvor nemnda behandler saken som førsteinstans. For å unngå misforståelser, er det en fordel om organet får et mer meningsbærende navn enn «nemnd», jf. at institusjonene også har skikkethetsnemnder.

Per i dag er det ikke aktuelt for UiO å ta i bruk bestemmelse om utvidet nemnd eller to klagenemnder med forskjellige saker.

Klage over formelle feil ved eksamen

UiO har ingen kommentarer til dette punktet.

Med hilsen

Arne Benjaminsen
universitetsdirektør

Hanna Ekeli
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Saksbehandlere: Jonny Roar Sundnes, j.r.sundnes@admin.uio.no
                              Birgitte Brørs, birgitte.brors@gmail.com

Vedlegg 1: Innspill fra Studentparlamentet ved UiO

Vedlegg 2: Innspill fra UiODoc

Oslo, 28.09.21

TIL: Seksjon for studiekvalitet

Dato: 28.09.2021

Saksnr.: 2021/8842 JONNYRSU

HØRINGSSVAR - INTERN HØRING OM ENDRINGER I UNIVERSITETS- OG HØYSKOLELOVEN

Studentparlamentet takker for invitasjonen til å svare på Universitetet i Oslo (UiO) sitt høringssvar til Kunnskapsdepartementet (KD) sine foreslåtte endringer i universitets- og høyskoleloven (UHL). Forslaget som er vedlagt kommenterer et utvalg av endringene som foreslås av regjeringen, hvorav noen berører saker som tilrettelegging og permisjon - saker som er viktige for at alle studenter har et godt og fullverdig læringsmiljø.

Målet om et inkluderende og mangfoldig universitet er blant Studentparlamentets viktigste grunnverdier, og vi er fornøyde med at UiO trekker frem saker som sletter på nettopp disse. Overordnet, mener Studentparlamentet ved UiO at universitetet skal være en naturlig møteplass for alle studenter, ansatte og besøkende. Det innebærer at alle aktører som tar i bruk UiO som arena må ivaretas, og det må iverksettes tiltak der dette ikke skjer. Dette innebærer at alle som ønsker det skal ha tilgang til universitetets undervisning, tjenester og arrangementer uavhengig av lærevansker, funksjonsevne eller personlige forhold. UiO skal være inkluderende og universelt utformet, og vi forventer at universitetet er sitt ansvar bevisst når det gjelder å følge opp nettopp disse ambisjonene.

Vi er i stor grad enige med UiO sine innspill og kan stille oss bak en del av forslagene.

Under, følger noen enkle kommentarer vedrørende de punkter vi har konkrete innspill på:

Individuell tilrettelegging ved funksjonsnedsettelse mm.

Det fremgår tydelig av lovens ordlyd, samt forarbeider, at studentens rett til likeverdig utdanningstilbud skal vektes foran forbeholdet om uforholdsmessig byrde for institusjonen. Det som imidlertid ikke fremgår like klart, er hvor stort tolkningsrom institusjonen skal ha i tilfeller der det blir aktuelt å foreta en slik vurdering. I fraværet av en slik etablert og universell forståelse, savner Studentparlamentet ved UiO derfor en tydeligere presisering av hva som inngår i begrepet «uforholdsmessig byrde». En slik presisering bør fremgå i loven.

En tydeligere presisering vil også minimere muligheten for tvetydig praksis knyttet til behandling av tilretteleggingsaker på institusjonen og underliggende enheter, og/eller mellom andre institusjoner. Vurderinger knyttet til slike saker bør gjøres isolert og individuelt, og ikke settes i sammenheng med tidligere behandlinger, ei heller anskuelser av hva den enkelte individuelle tilretteleggingen på sikt vil kunne påføre institusjonen av økonomiske konsekvenser. Dette er det flere eksempler på ved Universitetet i Oslo. Et hypotetisk eksempel på dette vil kunne være følgende scenario:

Side 1 av 2

Person X, som er dyslektiker, søker om økonomisk støtte til å dekke korrekturlesning av sin masteroppgave, men får avslag av sitt fakultet. Fakultet Y anerkjenner at studenten har rett på tilretteleggingen hen søker om og at det heller ikke ville vært utgjort en særlig stor økonomisk belastning for deres økonomi, men velger likevel å avslå søknaden da de frykter for de økonomiske ringvirkningene. Dersom person X får innvilget sin søknad, kan det hende flere studenter med likende behov plukker opp dette og søker om samme støtte. På sikt vil dette føre til en betydelig økonomisk utgift for fakultetet, og det tas en vurdering om at disse økonomiske kostnadene er større enn de faglige kostnadene som tilfaller student X ved et eventuelt avslag.

Permisjon

Studentparlamentet støtter til dels UiO sin tolkning av § 4-3 c. Enda det er bra at det gis uttrykk for at en slik lov skal favne bredt, er det viktig at en slik lovbestemmelse heller ikke blir en uttømmende sjekkliste. En slik formulering er vi redd i det lengre vil kunne ekskludere studenter med visse behov fra å bli omfattet lovbestemmelsen.

Vi er dog uenige i UiO sin vurdering knyttet til varighet, og viser til at det eksisterer nok av eksempler på saker der behov for permisjon ikke er blitt møtt nettopp med en henvisning til at maksimal lengde på permisjonsperiode er nådd – og/eller at det foreligger en tvetydig tolkning om hvorvidt en vurderer det til å bety en *absolutt* grense eller kun en *veiledende* grense. Vi mener ordlyden fra departementet i § 4-3 c harmonerer godt med behovene fremstilt i § 4-3 b og at den bør stå slik den er.

Institusjonens klagenemd

Vi stiller oss bak UiO sin vurdering av § 5-4. Vi ønsker dog å føye til at en overgang til en slik løsning skissert her av departementet vil medføre et økt behov for rekruttering – også av studenter, som av Universitets- og høyskoleloven § 4-4 har krav på minst 20% representasjon i alle kollegiale fora med beslutningsmyndighet. Dette vil medføre at institusjonene i større grad enn tidligere må gå i gang med oppsøkende informasjonsarbeid og rekruttering blant studenter for å fylle de nødvendige plassene. Under pandemien har studentfrivilligheten og engasjementet som sådan lidd store tap, og vi ber universitetet være observant på at dette er en faktor som bør tas med i vurderingen når en slik endring i ordningen skal vurderes som helhet.

På vegne av Studentparlamentet ved Universitetet i Oslo,

Karl Oskar Lie Bjerke
Nestleder

To: Seksjon for studiekvalitet
Date: 28.09.2021
Ref.: 2021/8842 JONNYRSU

Input for Consultation – Forslag til UiOs høringsuttalelse om endringer i uh-loven

UiODoc is the interest organisation for PhDs and postdocs at UiO. In this capacity it is our role to promote the academic, professional and social well-being of temporary research staff. We have focused our commentary on the question how the draft for UiO's consultation statement on the proposed changes in the UH law may be interpreted in light of the rights for PhD students, in connection with their special status as both students and employees and how they may lead to a double standard. We have separated our input into one general comment and specific comments related to each subsection.

General input

We urge UiO to ask the government to clarify which provisions apply for PhD students and which apply only to Bachelor and Master students, since there seems to be little clarity in the matter. The position of PhDs in this document is problematic because they are both employees and students. Thus, the cases where the law pertaining to workers and students are contradictory need to be clarified. The uncertainty of the applicability of these changes towards PhD students is evident through the comments by UiO, and this uncertainty needs to be eliminated for the safety and benefit of the PhD students employed at UiO. This is especially important regarding leave and whether that is leave from studies or leave from work, be that paid or unpaid.

National body for quality in higher education

We agree with UiO's opinion in this section. However, we need to stress the importance of a comprehensive and well-balanced system for translating foreign credentials into the Norwegian system. Generally, foreign credentials appear to be undervalued in the Norwegian system, the admission requirements for PhD students seem somewhat arbitrary and foreign credentials often compare unfavourably to credentials from the Norwegian system. We agree on one body taking care of this, since this can reduce variation across universities for foreign students applying to Norwegian education.

Academic follow-up of students

We agree that there is no need for central regulations for education plans. However, we believe that publishing data and statistics regarding drop-out rates and throughput is still very valuable, since it will be a public indicator of how good the academic follow-up for

students at individual institutions is. Furthermore, publishing statistics on PhD student success and failure is an important aid in raising awareness on the struggles that PhD students face whilst earning their degree. We already know that the majority of PhD students don't finish in time and the drop-rate is high. As an added note we believe that the current metric for success in PhDs (completion within 6 years of starting) is far too generous since at that point most funding for PhD students has already ended.

Facilitation during pregnancy and after birth

We mostly agree with UiO's comments on the suggested changes to the law. Nonetheless, we need to stress that due to the mixed position that PhD students find themselves in, we encourage a more explicit determination regarding which changes would apply for PhD's and which ones would not. Since PhD students are employees, we are aware that the protection regarding pregnancy and birth comes from the Working Environment Act. However, a pregnancy can also affect the study component of a PhD's planned curriculum. Thus, clarity on the options that PhD's students can rely on for successfully finishing their study aspect needs to be improved. Furthermore, the time constraints for finishing a PhD and obtaining the degree, puts PhD students in a similar position as Master and Bachelor students. PhD students may also need to finish as many exams as possible during a short period of time, which can be heavily impacted through pregnancy. However, we do not want to erode worker's protection by providing a loophole by appealing to the student status of PhDs, especially for work that can be physically dangerous (e.g. in the field or lab). So, a deeper analysis or a separation of PhD's and the rest of students regarding facilitation of studies during and after pregnancy is needed.

Leave

We agree with UiO that the need for follow-up applications in case of long-term leave would be unnecessarily bureaucratic and not in the benefit of the student. However, we do not see any problems with extending the right to study and apply for exams to all students who are on leave, including PhD students. Fitting the education component into the PhD is already a complicated process due to data collection, experimental work, international visits and conferences. Therefore, extending the right to register for exams during leave to PhD students on leave would be greatly beneficial. Furthermore, we disagree that certain provisions for leave do not apply for PhD students, such as leave due to being in an elected position or body. PhD students should retain the same rights as Master and Bachelor students.

We thank the University for taking these points into consideration and wish you the best of luck in finishing the consultation, despite the short notice.

On behalf of UiODoc,

Margret Veltman

President

Michael Goul Larsen

Secretary